

Els corredors ecològics blaus

NATURA URBANA. Els corredors ecològics són cils de tenir en compte són aquells que ens són, fins a cert punt, inaccessibles. O difícils de destruir per la seva simple perseverant natura. En el cas concret de l'Anella Verda de Manresa, ho són els cursos fluvials, els rius i les rieres.

Manresa és ciutat envoltada d'aigua. El Llobregat la rega indirectament amb la sèquia i indirectament i de manera subtil per la zona oest. I el Cardener per l'est i pel sud amb les seves rieres, la de Guardiola i la de Rajadell. Aigua i paisatge sempre alterats per l'entorn urbà: cursos fluvials i ecosistemes contigus, els boscos de ribera.

Però, són autèntics corredors ecològics? O només perquè surten al mapa i els dibuixem lligats a d'altres espais (Montserrat, Sant Llorenç del Munt i la Serra de Castelltallat) els en podem considerar? Primer de tot, caldria saber què és un corredor ecològic o via verda i quina funció té. I, segon, hauríem de saber si els nostres corredors dibuixats sobre mapa són corredors o no.

Un corredor ecològic i paisatgístic és una part de territori amb uns organismes i factors ambientals concrets. Un hàbitat lineal o allargassat i estret que conforma un paisatge. La principal funció és la de connectar altres hàbitats i facilitar fluxos ecològics, sobretot el moviment dels éssers vius. Però també poden ser un conducte, una barrera, un filtre, una font o embornal d'organismes, nutrient, contaminants...

Riba del Llobregat a l'alçada de la riera de Sant Esteve

El coneixement real dels fluxos de poblacions d'organismes que passen pels corredors ecològics blaus de l'Anella Verda és certament escàs. Cal veure empíricament l'efectivitat i les possibles alteracions que poden tenir aquests corredors amb les zones frontera d'altres àrees catalogades com a agrícoles, urbanes, boscoses... I per això caldria conèixer millor els moviments dels organismes.

No podem donar per suposat com animals, plantes i altres organismes viuen i es belluguen per aquest hàbitats. Per exemple, darrerament les poblacions de senglar han crescut exponencialment, però, de debò és coneix com els senglars es passegen per aquest corredors? És mouen només a llarg dels corredors? O es dediquen a pasturar de manera sedentària pels entorns de camps conreats? Per respondre aquestes preguntes cal fer recerca naturalista.

Abans de la recerca, caldria dignificar aquests espais. Aquí ja s'ha fet amb un tram del Cardener i amb alguns altres trams de la riera de Rajadell. Se'ls ha retornat a un estat de conservació gairebé natural. Malgrat tot, altres espais deixen molt a desitjar: són sovint bruts i deixats.

Finalment, tenint els espais dignificats i sabent fluxos d'organismes, podem establir la xarxa de corredors ecològics. Això sí: evitant la fragmentació d'hàbitats, es a dir, dissenyant una possible xarxa amb corredors i espais clarament definits. Sí més no, en el cas de l'Anella Verda (i del pla del Bages), hem establert la xarxa, però anticipadament: dibuixant, sense estudis previs i precisos, sobre el mapa, suposats corredors ecològics. Abans de dibuixar cal diagnosticar. Els corredors ecològics són molt més que un conjunt de línies i taques hipotètiques dibuixades sobre un mapa.

Roques erosionades i arrodonides a la riera de Guardiola.